

scrisoare adresată lui I. Bogdan¹ la 17 II 1889, cît și în recenzia lucrării *Vechile cronic moldovenești pînă la Ureche*, în care preciza că «pentru investigațiunile istorice din țară o astfel de întreprindere ar fi, de bună seamă, baza unui nou avînt»².

I. Bogdan considera ca o a treia problemă «pregătirea unui *Corpus inscriptionum* al Țărilor Române, atît a celor în limba slavă, cît și a celor românești și neogrecești»³.

Acest discurs-program, expresia gîndirii istorice moderne a lui I. Bogdan, poate fi considerat și o analiză critică a activității secției istorice a Academiei. În consecință, el a provocat nemulțumirea unora din vechii membri — inclusiv A. D. Xenopol, fostul profesor al lui I. Bogdan — care se simțeau vizați. Astfel a început o polemică între reprezentanții celor două direcții deosebite din istoriografia română. La discuții a luat parte și Titu Maiorescu, care afirma că lupta de idei este un semn de vitalitate, deoarece mărginirea unilaterală ar fi un simptom de slăbiciune: «Să ne felicităm totdeauna cînd vedem lupte de idei... Progresul nu se poate face fără schimbare și antagonism», spunea Titu Maiorescu și încheia afirmînd că «hotărîrea asupra acestui fel de chestii nu se dă prin votul unor colegi contemporani, ci prin dreapta judecată a viitorului»⁴.

Această polemică a încetat numai datorită tactului de care a dat dovadă I. Bogdan. Dar, în mod firesc, divergențele de păreri, care erau esențiale și legate de principii și concepții, au continuat în mod latent, făcînd ca uneori colaborarea lui I. Bogdan cu unii din reprezentanții vechii concepții să fie deosebit de grea. Cît privește «dreapta judecată a viitorului» aceasta, precum se știe, a dat cîștig de cauză lui I. Bogdan.

Deși I. Bogdan și-a început activitatea în cadrul Academiei în atmosfera încordată pe care am arătat-o, atmosferă care se datora, din fericire, numai unei minorități — e drept, încă influente — munca lui a fost foarte rodnică și multilaterală⁵.

Membru al secției de istorie a Academiei, el participă cu competență și la dezbaterea unor probleme ale secției literare, contribuind la rezolvarea acestora. Menționăm, de pildă, participarea la discuțiile cu privire la modificarea ortografiei⁶.

Dovada aprecierii activității filologice a marelui nostru slavist — care se afirmase prin valoroase studii de limbă — o constituie faptul că, în ședința din 19 mai 1914, a fost ales membru al Comisiei Dicționarului⁷, reales apoi cu regularitate și chiar în absență, în ajunul morții sale⁸.

¹ Vezi I. Lupuș, *Ioan Bogdan în lumina unor fragmente din corespondența sa*, AAR, Seria III, t. XXVII, mem. 7, p. 32.

² Vezi C. Jireček, *Slavische Chroniken der Moldau*, «Archiv für slavische Philologie», t. 15, 1892, p. 91, vezi și extrasul din CL, an. XXVI, 1892, nr. 7, p. 10.

³ Vezi *Istoriografia română*, p. 26.

⁴ AAR, Seria II, t. XXVII, Procesul verbal al ședinței din 9 aprilie 1905, p. 234.

⁵ Vezi bibliografia lucrărilor sale la P. P. Panaitescu, *Ioan Bogdan și studiile de istorie slavă la români*, «Buletinul Comisiei istorice a României», vol. VII, București, 1928, p. XXI–XXXII.

⁶ Vezi AAR, Seria II, t. XXVI, Procesele verbale ale ședințelor din 16 și 17 martie 1904.

⁷ AAR, Seria II, t. XXXVI, Procesul verbal al ședinței din 19 mai 1914, p. 149.

⁸ AAR, Seria II, t. XXXVII, Procesul verbal al ședinței din 13 mai 1915, p. 168, t. XXXVIII, Procesul verbal al ședinței din 30 mai 1919, p. 311.